

ADVIES
Algemene Raad
23 juni 2005
AR/GCO/ADV/010

**Advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse
Regering tot uitvoering van het decreet van 30 april 2004
betreffende het verwerven van een titel van
beroepsbekwaamheid**

Advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 30 april 2004 betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid

1 Situering

Op 17 juni 2005 vroeg de heer Frank Vandenbroucke, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming de Vlaamse Onderwijsraad om advies over het ontwerpbesluit tot uitvoering van het decreet van 30 april 2001 betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid. Artikel 6, 5° bepaalt immers dat het advies van de Vlor moet ingewonnen worden over de procedure om de studiebewijzen van opleidings- en onderwijsprogramma's die overeenstemmen met de competenties verbonden aan een beroep of deel van een beroep, te identificeren en te erkennen en dus te beschouwen als een titel van beroepsbekwaamheid. De Algemene Raad van de Vlor formuleert over de andere aspecten van het ontwerpbesluit op eigen initiatief een advies, zoals trouwens ook de adviesvraag al suggereert.

De Algemene Raad herinnert aan zijn adviezen van 17 juni 2003 over de (h)erkenning van verworven competenties ¹ en van 16 september 2003 over het voorontwerp van decreet inzake de titel van beroepsbekwaamheid ². In deze adviezen schetst de raad een algemeen denkkader om in onderwijs verworven competenties beter te benutten en drukt hij zijn bezorgdheid uit over de impact van dit decreet op het onderwijs. Hierbij wordt gewezen op het uitklaren van de verhouding tussen de standaarden en de eindtermen en onderwijsprogramma's, de relatie tussen titels, certificaten en studiebewijzen van onderwijsinstellingen en op de noodzaak om het onderwijs actief te betrekken bij de uitvoering van het decreet. Deze adviezen fungeerden als referentiekader om het onderstaande advies voor te bereiden.

De Algemene Raad van de Vlor beraadslaagde over dit advies op 23 juni 2005. Het advies werd unaniem goedgekeurd.

2 Vooraf

De Algemene Raad wenst vooraf zijn eerder uitgebrachte standpunten ² over een titel van beroepsbekwaamheid te herhalen, namelijk dat:

- de noodzakelijke samenhang en afstemming tussen de verschillende certificeringssystemen (onderwijs, andere opleidingsverstreckers, de titel van beroepsbekwaamheid) verzekerd moet zijn. De titel van beroepsbekwaamheid moet evenveel waard zijn als een studiebewijs maar kan geen bijkomende voorwaarde zijn voor toegang tot de arbeidsmarkt.

1 ALGEMENE RAAD, Advies over de (h)erkenning van elders/eerder verworven competenties. Een standpunt van de onderwijspartners, 17 juni 2003.

2 ALGEMENE RAAD, Advies over het voorontwerp van decreet inzake de titel van beroepsbekwaamheid, 16 september 2003.

- onderwijsinstellingen een rol kunnen en moeten spelen in de (h)erkenning van competenties en in aanmerking moeten kunnen komen als beoordelingsinstantie.

Verder blijft de Vlor vinden dat er een duidelijke samenhang en afstemming moet gecreëerd worden tussen de verschillende certificeringssystemen van onderwijs en de andere opleidingenverstrekkers. Dit is trouwens een centrale beleidslijn van de Vlaamse overheid: in het kader van DIVA streeft ze naar wederzijdse erkenning en afstemming tussen alle onderwijs- en opleidingenverstrekkers. De Vlor vindt het belangrijk dat de certificeringsstelsels, van welke aard ook, duidelijk zijn voor de werkgevers en de werknemers. Zonder deze transparantie dreigen goed bedoelde vernieuwingen, zoals de titel van beroepsbekwaamheid of het competentiebewijs, weinig effect te ressorteren voor de integratie van deze werknemers op de arbeidsmarkt. Cruciaal om de samenhang en de gelijkwaardigheid tussen de certificeringsstelsels te waarborgen, wordt de kwalificatiestructuur. De kwalificatiestructuur moet daarom voldoende ijkpunten omvatten om de gelijkwaardigheid te garanderen.

3 Begrippenkader

Art. 1 van het ontwerpbesluit definieert een aantal nieuwe begrippen die eveneens een impact kunnen hebben op onderwijs zoals competentiebewijs, talentenpas en succescriteria.

De Algemene Raad is verheugd dat de transparantie tussen de ontwikkelingen op het vlak van portfolio en de titel van beroepsbekwaamheid meer tot uiting komt door de introductie van een talentenpas die zich beperkt tot de competenties die van belang zijn voor een bepaalde beroepsuitoefening. De benaming ‘talentenpas’ is eerder ongelukkig gekozen omdat talenten hierdoor beperkt worden tot competenties die van belang zijn in het licht van een bepaalde beroepsuitoefening.

Over het begrip ‘succescriteria’ in de betekenis van criteria die kerncompetenties omzetten naar handelingen in een bepaalde beroepscontext, merkt de Algemene Raad op dat dit begrip niet voorkomt in het decreet inzake de titel van beroepsbekwaamheid. De Vlor meent te weten van het gegeven dat het begrip succescriteria is afgeleid van de SERV-aanbeveling over de standaarden voor beoordeling van competenties in functie van een titel van beroepsbekwaamheid. Dit komt in het ontwerpbesluit echter niet tot uiting zodat hierover misverstanden kunnen ontstaan. Omwille van deze reden suggereert de Vlor om het begrip succescriteria duidelijk te omschrijven vanuit de vermelde SERV-aanbeveling.

De Vlor merkt op dat in het begrippenkader de termen “beoordelaar” en “begeleider” niet zijn opgenomen terwijl deze mensen het hele proces moeten schragen. De Vlor staat er ook op dat men beide rollen zou omschrijven omdat beoordelen en begeleiden wezenlijk andere rollen zijn. Het zou niet goed zijn als dezelfde personen de beide rollen zouden opnemen.

4 Aanvraagprocedure

Art.2, § 2 stelt dat de aanvrager die in het bezit is van een competentiebewijs dat deel uitmaakt van de lijst van competentiebewijzen, vermeld in artikel 5, § 3, op zijn verzoek de bijbehorende titel van beroepsbekwaamheid in kwestie kan ontvangen van de erkenningsinstantie.

De Vlor merkt op dat deze bepaling niet duidelijk is. Kan hieruit afgeleid worden dat de houder van een studiebewijs uit onderwijs als individu de corresponderende titel van beroepsbekwaamheid op zijn verzoek kan verkrijgen vanuit de erkenningsinstantie? Of dient hieruit begrepen te worden dat een studiebewijs uit onderwijs dat voorkomt in vermelde lijst enkel als een titel van beroepsbekwaamheid kan beschouwd worden?

5 Bepaling van de standaarden

Art. 4 bepaalt dat de SERV de standaarden ontwikkelt voor de door de minister vastgelegde reeks van beroepen en overeenstemmende titels. Alleen de leden van de interdepartementale stuurgroep kunnen opmerkingen maken over dit advies van de SERV . Deze interdepartementale stuurgroep is echter enkel samengesteld uit personeelsleden van de administratie Werkgelegenheid, het departement Onderwijs en de administratie Cultuur (cfr. art. 1, 18°). Het is echter noodzakelijk dat de voorgestelde standaarden kunnen worden afgetoetst aan inhoudelijke experts die werkzaam zijn in de onderwijs- en opleidingssector. Daarom stelt de Vlor voor dat het geschetste tijdpad zeker rekening zou houden met de mogelijkheid voor de vertegenwoordigers in de stuurgroep om experts uit de onderwijs- en opleidingsorganisaties te raadplegen. De in art.4, § 2 bepaalde duurtijd van tien werkdagen waarbinnen de leden van de interdepartementale stuurgroep opmerkingen kunnen formuleren over het advies van de SERV met betrekking tot de standaarden is ontoereikend.

6 Lijst van erkende studiebewijzen

Art. 5, § 1 bepaalt dat het departement Onderwijs een lijst opstelt van de erkende studiebewijzen die de vereiste competenties van een bepaald beroep omvatten, zoals vastgelegd in de standaard. De Vlor vindt deze afstemming zinvol en noodzakelijk maar heeft toch een aantal fundamentele bedenkingen.

In art. 1 van het ontwerpbesluit wordt het begrip competentiebewijs ingevoerd als een bewijsstuk van verworven competenties dat uitgereikt wordt door opleidingsverstrekkers na het succesvol volgen van een welbepaald opleidingsprogramma. In principe zou echter elk leertraject dat niet volledig afgerond is door de lerende, moeten kunnen uitmonden in een competentiebewijs. Competentiebewijzen zijn bijgevolg ook mogelijk binnen onderwijs zolang het niet gaat over erkende studiebewijzen.

Wat betreft deze erkende studiebewijzen vanuit onderwijs merkt de Vlor op dat het hoger onderwijs behalve diploma's ook getuigschriften, creditbewijzen, bewijzen van bekwaamheid en attesten uitreikt. Art. 2 -13° van het decreet betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid beperkt echter de erkende studiebewijzen van het hoger onderwijs tot een diploma en creditbewijzen. Dit heeft als gevolg dat in het hoger onderwijs alle andere studiebewijzen dan een diploma vallen onder de definitie van een competentiebewijs. Dit

houdt in dat deze studiebewijzen ressorteren onder art. 5 § 2 van het ontwerpbesluit waarvoor de interdepartementale stuurgroep – en niet het departement Onderwijs - een lijst opstelt.

Omwille van bovenvermelde redenen stelt de Vlor voor dat in art. 5 § 1 van het ontwerpbesluit wordt opgenomen dat het departement Onderwijs een lijst opstelt van zowel erkende studiebewijzen als competentiebewijzen die uitgereikt worden door onderwijsinstellingen.

Omdat het onderwijs (m.i.v. het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs) werkt vanuit een breder curriculum dan de standaarden, gezien zijn bredere en ook algemeen vormende opdracht, zal bovenvermelde lijst zich niet kunnen beperken tot een zuivere één op één relatie. M.a.w. een studiebewijs vanuit onderwijs kan competenties omvatten van meerdere beroepstitels. Daarom kan een studiebewijs vanuit onderwijs recht geven op meerdere beroepstitels.

Bovendien is het aangewezen dat eveneens een afstemming tot stand komt binnen de toekomstige kwalificatiestructuur zodat meer transparantie kan bekomen worden tussen de studiebewijzen van onderwijs, de competentiebewijzen en de titels van beroepsbekwaamheid. De Algemene Raad vraagt dan ook dat het departement Onderwijs de lijst van erkende studiebewijzen en competentiebewijzen pas kan opstellen nadat het advies heeft ingewonnen bij de Vlaamse Onderwijsraad.

Wat betreft art.5, § 2, 1° merkt de Algemene Raad op dat dit artikel erg ruim is omschreven. Onder dit artikel kunnen zowel opleidingen van publieke opleidingsverstrekkers, als sectorfondsen en louter commerciële initiatieven gevat zijn. De Vlor vindt het positief dat de leerinspanningen van deze cursisten maximaal kunnen worden gevaloriseerd. Maar daarnaast is het onontbeerlijk dat de instellingen garanties kunnen bieden op het vlak van de kwaliteitsborging van hun opleidingen.

Wat betreft de specifieke situatie van het deeltijds beroepssecundair onderwijs is het bovendien niet duidelijk of een titel van beroepsbekwaamheid het huidige erkende kwalificatiegetuigschrift al of niet zal vervangen. Hetzelfde geldt voor de studiebewijzen die SYNTRA uitreikt na de leertijd. De nodige duidelijkheid hierover moet zeker opgenomen worden in het uitvoeringsbesluit. De Vlor pleit er echter voor dat de opleidingen van het deeltijds beroepssecundair onderwijs en de leertijd eveneens opgenomen worden in de lijst van de erkende studiebewijzen die de vereiste competenties omvatten van een bepaald beroep, zoals vastgelegd in de standaard zoals bepaald in art.5.

7 De beoordelingsinstantie

Het ontwerpbesluit stelt in art. 7 § 1 dat wanneer de beoordelingsinstantie een onderwijsinstelling is, het volstaat dat ze beschikt over een gunstig doorlichtingsverslag van de Inspectie Onderwijs, of in het geval van een hoger onderwijsinstelling, dat ze de betreffende regelgeving inzake de kwaliteitsborging kwaliteitsvol uitvoert. Toch wordt in art. 7, § 2 gesteld dat de beoordelingsinstantie bovendien een aanvraagdossier tot erkenning moet indienen bij het ESF-agentschap met betrekking tot art. 7, § 1, 4°, 6° en 7°.

De Algemene Raad merkt op dat hier twee verschillende procedures met elkaar vermengd worden, namelijk enerzijds de erkenning als beoordelingsinstantie en anderzijds de financiering vanuit het Europees Sociaal Fonds. Als men beide procedures laat samenvallen, is het niet mogelijk dat een beoordelingsinstantie kan erkend worden op basis van

bijvoorbeeld een alternatieve financiering. De Raad stelt bijgevolg voor dat art. 6 gesplitst wordt in twee deelaspecten, namelijk de erkenning en de financiering.

Bovendien vertrekt het voorstel van uitvoeringsbesluit van de bestaande toestand en mogelijkheden op het vlak van financiering vanuit het Europees Sociaal Fonds. Deze middelen zijn echter maar gewaarborgd tot eind 2007. Het is dan ook noodzakelijk om nu al te denken over de financiering van de titels van beroepsbekwaamheid na die datum. Het zou onaanvaardbaar zijn nu een systeem op te starten dat geen doorgroeimogelijkheden heeft na 2007.

J. Perquy
Administrateur-generaal

A. Demeulemeester
Voorzitter